

Ε. ΒΙΩΣΙΜΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ (του Γιάννη Ζήση)

Μια πρόκληση ώστε οι θρησκείες και
οι άνθρωποι να υπηρετήσουν την ανάγκη
Σημεία αποτυχίας των θρησκειών

Η πραγματική αποτυχία της θρησκείας εκδηλώθηκε σε δυο τομείς:

1.στην αποτυχία της να καλλιεργήσει έναν πολιτισμό που να
θεραπεύσει την οικονομία από τον εγωκεντρισμό και την αγοραία
ανταγωνιστικότητα και καταναλωτικότητα και

2.στην αποτυχία της να θεραπεύσει τη νοητική υπανάπτυξη.

Έτσι λοιπόν, σχηματίστηκε ένα πραξιακό και ένα νοητικό
έλλειμμα παρά την υπερβολική διόγκωση της δογματικής και
συμβολικής εκκλησιαστικής μορφής και τελετουργίας. Αυτό έχει
οδηγήσει σε μια ανισορροπία που μπορεί να μετατρέψει τη
θρησκεία σε παράγοντα εχθρικό για τη βιωσιμότητα της
ανθρωπότητας και την ψυχολογική ισορροπία του ανθρώπου.

Όταν μιλάμε για τη θρησκεία που θέλησε να μονοπωλήσει την αγιότητα, αναφερόμαστε σε ένα μεγάλο αμάρτημα, γιατί η αγιότητα υπήρξε και σε άλλους τομείς μείζονος πολιτιστικής δημιουργίας, επιστημονικών ανακαλύψεων, προσφορών στην ανθρωπότητα και στην κοινωνία, έμπρακτης αγάπης και δυναμικής που εκφράστηκε και στην πολιτική και στην οικονομία.

Πέρα από αυτή τη τάση της θρησκείας να μονοπωλήσει την αγιότητα, υπάρχει το πρόβλημα της συνεισφοράς στη βιωσιμότητα της ανθρωπότητας. Η συνεισφορά στη βιωσιμότητα της ανθρωπότητας μπορεί να είναι αρνητική πλέον για τις θρησκείες καθώς αυτές οδηγούνται σε κουλτούρες ολοκληρωτισμού και αυτό δεν καλύπτει μόνο τις υπάρχουσες θρησκείες αλλά και νεοθρησκείες που διαμορφώνονται από μικρές ή από μεγαλύτερες ομάδες και που μέσα τους επενδύεται ένας ναρκισσισμός, ένας ανθρώπινος εγωκεντρισμός και μια πραγματική ανικανότητα προσφοράς συνεννόησης και κατανόησης, επικοινωνίας με άλλους τομείς, δημιουργίας και υπηρεσίας. Αυτή η εποχή μας, χαρακτηρίζεται από πολύ μεγάλη ανάπτυξη δυναμικής μέσα από πολλούς τομείς και αυτή η ανάπτυξη με την παρεμβολή της θρησκείας σαν παράγοντα που δεν έχει μέσα του πραγματικές δυνάμεις συνεισφοράς στη βιωσιμότητα του ανθρώπου και του πολιτισμού οδηγείται σε κρίσιμη κατάσταση.

Η θρησκεία δεν εξυπηρετεί όπως είναι σήμερα τις άλλες αναπτύξεις του ανθρώπου, έχει σαφώς αποτύχει στην πολιτισμική της αποστολή, στην πολιτισμική διάσωση, ενώ λειτουργεί σαν ένας πρόσθετος συγκρουσιακός παράγοντας, παρ' όλες τις πρωτοβουλίες καλής θέλησης που πολλές φορές παίρνονται σε επίπεδο κορυφής ηγεσιών, όπως αυτές που γίνονται στην Ασίζη ή στο Φανάρι ή από τον πνευματικό ηγέτη του θιβέτ Δαλάι Λάμα. Αξίζει εδώ να σημειώσουμε ότι, τόσο το ειρηνιστικό έλλειμμα των θρησκειών, όσο και το έλλειμμα των θρησκειών στο μεταξύ τους διάλογο, είναι επικίνδυνο και επιβαρύνει τη γενικότερη βιωσιμότητα του κόσμου.

Πάνω και μέσα από τη βιωματική ανάπτυξη είναι η διαλογική και η επικοινωνιακή ανάπτυξη της ικανότητά μας να διαλεγόμαστε και να διατηρούμε την ενότητά μας και παρόλα αυτά ενίοτε να διατηρούμε την ένταξή μας σε κάτι το διαφορετικό. Η σχέση της διαλογικότητας και της πίστης, η επικοινωνιακή ανάπτυξη της θρησκείας και η ανάπτυξή της στην κατεύθυνση ορθών ανθρωπίνων σχέσεων είναι ζητήματα που είναι μείζονα, καθοριστικά και ζωτικά.

Ένα πρόσθετο έλλειμμα των θρησκειών είναι το οικολογικό. Ο ναρκισσιστικός ρόλος τους, η έκφρασή τους ως κοινών ανθρωπίνων δημιουργιών, καθλώνει τα μεγάλα ιδρυτικά πρότυπα σε ρόλους ανάξιους των προτύπων αυτών. Έτσι οδηγούμαστε σε μια απόλυτη ανακολουθία της αφετηρίας και της κατάληξης. Η προσθήκη νέων μορφών της εικονικής γλαφυρότητας και κατανόησης τόσο μέσα από το χώρο της τέχνης, της μυθικής κουλτούρας όσο και μέσα από τις επιστήμες του ανθρώπου και μέσα από την ανάδειξη των τυπικών πλευρών με την προοπτική ενός εξευγενισμού τους, είναι προς τη θετική κατεύθυνση για την δημιουργία μιας ατμοσφαιρικής επάρκειας για το σύγχρονο θρησκευτικό πνεύμα.

Το πρωταρχικό όμως μυστήριο, το μυστήριο της ενανθρώπισης και της θέωσης πρέπει να προσεγγιστεί με ταπεινότητα πάντα, καθώς μέσα στο χρόνο ή μέσα στην ανθρώπινη ύλη είναι μικρή η χωρητικότητα για το απόλυτο, το ανέκφραστο και το υπερβατικό. Αυτή η ανθρώπινη ύλη, διαμορφώνεται και πρέπει να το αποδεχτούμε αυτό όχι μόνο από την αποκαλυπτική δυναμική που απευθύνεται σε ένα συγκεκριμένο κοινό αλλά από την ίδια την εξέλιξη που έχει μέσα της η θεία χάρη. Η εξέλιξη είναι δρόμος επιστροφής και ανάπτυξης της δημιουργίας και μέσα από αυτήν διαμορφώνεται η πνευματική ιεραρχία και έτσι γίνεται δυνατή η αποκάλυψη.

Γιάννης Ζήσης, συγγραφέας

Διαβάστε επίσης:

Βιώσιμη Θρησκευτικότητα – Α' Μέρος

Βιώσιμη Θρησκευτικότητα – Β' Μέρος

Βιώσιμη Θρησκευτικότητα – Γ' Μέρος

Βιώσιμη Θρησκευτικότητα – Δ' Μέρος

Βιώσιμη Θρησκευτικότητα – ΣΤ' Μέρος

Βιώσιμη Θρησκευτικότητα – Ζ' Μέρος